

Indenrigsministeren: Den ærede Forespørgger (G. Petersen) har ikke nogen Ret til at tvivle om, at jeg taler Sandhed, naar jeg siger, at disse Forhold ere mig aldeles ubekjendte. Jeg har, saafnart denne Forespørgsel blev anmeldt, forlangt Oplysninger om, hvorpaa den kunde støtte sig, og jeg har hverken i Amtmandens Skrivelse eller i de Aktstykker, jeg ellers har havt Leilighed til at se, kunnet finde det Allermindste om saa storartede Planer som dem, den ærede Forespørgger har omtalt. Det er en Selvfølge, at den Meddelelse, som det ærede Medlem her har givet, skal blive gjort til Gjenstand for Underjøgelse fra min Side, og jeg anser det ogsaa for en Selvfølge, at den vil have ikke saa liden Vægt, naar Spørgsmaalet om Bevillings Meddelelse virkelig kommer til at ligge for, men det gjør det ikke for Dieblisket, og jeg tør sige, at jeg og Ministeriet ikke ere bekjendte med nogen af de Meddelelser, som den ærede Forespørgger her har givet.

J. A. Hansen: Efter hvad der nu er fremkommet, først fra den høitærede Minister og dernæst fra min ærede Medforespørgger, skal jeg ikke komme meget videre ind paa denne Sag. Jeg vil her udtale min oprigtige Glæde over, at det paagjældende Spørgsmaal endnu ikke er afgjort af den høitærede Indenrigsminister, og jeg vil ønske, at Sagen, naar den kommer til at ligge for, vil stille sig saaledes for ham, at han vil finde det rigtigst ikke at hidrage til Gjennemførelsen af saadanne Planer, som man paa Thorseng anser for at være alvorlig mente fra den Paagjældendes Side, en Mening, der bestyrkes ved de Svar, der fra Godskontoret gives paa Forespørgsler fra Fæstere eller Fæsternes Børn, som kunde ønske at fæste. Slige Svar løbe Den rundt og bestyrke fuldelig den Frygt, som allerede næres af Fæsterne derovre. Den ærede Minister har naturligtvis fuldstændig Ret i, at han ikke kan indlade sig paa, hvad jeg yttrede om Forhold, der ikke vedrøre hans Ministerium, men, naar han yttrede nogen Tvivl om, hvorvidt det forholdt sig rigtigst med, hvad jeg havde sagt om Præsidenterne for vore 2 Regjeringskollegier før 1848, saa har jeg offentlig i et Blad, som jeg den Gang udgav, bevist dette med Navns Underskrift og erklæret, at det var Præsidenten i Rentekammeret den og den med hans hele Titel og Præsidenten i Rancelliet den og den med hans hele Titel, som havde be-
 gaaet disse Lovovertrædelser, medens de vare satte til paa den høie Post, de indtog, at paase, at Lovene ikke bleve overtraadte af Andre. Dette ligger for, og, hvis den ærede Minister vilde sætte Pris derpaa, skulde jeg meddele ham den paagjældende Oplysning til behøvelig Underretning. Vi have ogsaa i Rigsdagstidenden fra foregaaende Aar Udtalelser, som bevise det Samme. Der er nemlig i sin Tid blevet stillet en Forespørgsel til Indenrigsminister Bang, der, som bekjendt, til visse

Lider stod paa Bondestandens Side i Spørgsmaalet om Landbosforholdene, medens han til andre Lider var Jorddrottens fuldtro Ven. Man fandt ham næsten aldrig der, hvor man troede, at han var, men i de Lider, da han var venlig fundet, har han udtalt sig aldeles bestemt i samme Retning som jeg og oplyst os om, at han havde udstedt Aktionsordre — jeg huffer ikke ret, om det var mod nogle og tyve eller nogle og tredive Jorddrotter for Overtrædelse af Landbolovgivningen. Jeg troede ikke, at jeg skulde komme til at bruge det her, saa at jeg ikke har disse Udtalelser liggende for mig, men Rigsdagstidenden vil udvise det. Bang lovede endvidere at meddele os Udfaldet af disse Sager, men, saavidt jeg huffer, var han ikke Minister, da Udfaldet kom, og hans Efterfølgere have desværre ikke været saa venlig finde i den Slags Sager, som Bang til visse Lider var det. Den ærede Minister har i Dag — og det ikke for første Gang — udtalt sin Uvillie over, at jeg benævner de Mænd, der have Fæstegods, Jorddrotter; men jeg kan virkelig ikke kalde dem anderledes, thi Fæstelovgivningen benævner dem saaledes. At det er blevet moderne at kalde dem Godsseiere, skylde dem, der ønske at udflette saa meget som muligt af Fæstelovgivningen for de nuværende Besiddere og derfor ikke holde af, at man erindrer dem om, at Loven kalder dem Jorddrotter. Jeg vil ligefrem sige, at paa de fleste Godser ere Cierne, saa længe disse Fæsteforhold bestaa, endogsaa Drotter i høiere Grad end Landets Drot; de gerere sig langt mere som Drot end Landets Drot, og det er derfor en meget passende Benævnelse at kalde dem saaledes, som Fæstelovgivningen gjør det. Saa længe disse Forhold bestaa, maa derfor ogsaa enhver Indenrigsminister finde sig i, at Besidderne af Fæstegods kaldes Jorddrotter, og naar de af Nogle kaldes Godsseiere, saa er det ikke nogen virkelig passende Benævnelse. Jeg skal endnu blot minde om et eneste Moment overfor Besidderen paa Thorseng, og det er, at han begyndte for et Par Aar siden at sætte Fæstegaarde til Auktion. Dette er, som vi vide, Noget, som en Jorddrot kan gjøre. Bang var i sin Tid, den Gang han var i sit onde Lune, den Første, som indførte disse Auktioner; men han var ogsaa den, som, den Gang han forelagde sit Forslag for Landboskommissionen, sagde, at disse Auktioner i den offentlige Opinton mødte en saa almindelig Fordømmelse, at man maatte komme bort fra dem, og dog var han, som sagt, den egentlige Fader til Foranstaltningen. Besidderen af Thorseng har imidlertid sat en Fæstegaard til Auktion, der var vurderet til 11,000 Rb., og foruden en meget stor Sandgilbe blev — saameget er sikkert — Indfæstningen betalt med over 9,000 Rb. Dette viser dog, at der ikke er Mangel paa Legn paa en mindre Grad af Humanitet paa dette Gods. — Der er endvidere en Udtalelse af den ærede Minister, som jeg ikke kan undlade at modsig. Efter